

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาตลาดนัดชั่วคราวในเมืองและชานเมือง กรุงเทพมหานคร
นักศึกษา	ภคินีศึกษา : ลักษณะทางกายภาพของตลาดนัด พฤติกรรมและทัศนคติของผู้ชายในตลาดนัดลาดพร้าว 101 และตลาดนัดหัวตะเข้
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	นางสาวสุทธาทิพย์ ชวนะเวสสกุล
ระดับการศึกษา	ผศ.ชาญวิทย์ พงษ์ขวัญ
ภาควิชา	การวางแผนภาคและเมืองมหาดบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
พ.ศ.	การวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2540

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะทางกายภาพของตลาดนัดชั่วคราว ศึกษาลักษณะพฤติกรรมของผู้ชาย ศึกษาทัศนคติของผู้ชาย และศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพของตลาดนัด พฤติกรรมและทัศนคติของผู้ชาย ในตลาดนัดชั่วคราวในเมืองและชานเมืองกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการศึกษาใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยจะทำการสำรวจข้อมูลภาคสนาม โดยอาศัยการสำรวจพื้นที่ ซึ่งใช้การสังเกตและแผนที่เพื่อการอ้างอิง และแบบสอบถาม วึ่งข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากรของผู้ชาย พฤติกรรมของผู้ชาย และทัศนคติของผู้ชายที่มีต่อตลาดนัดและผู้ซื้อ โดยเลือกตลาดนัดชั่วคราวในกรุงเทพฯที่มีลำดับคัยสูงสุด (Hierarchy) และเวลาเปิด-ปิด การจำหน่ายสินค้า ตาม Earl P. Scott มาทำการศึกษา ซึ่งได้ตลาดนัดลาดพร้าว 101 และตลาดนัดหัวตะเข้ เป็นพื้นที่ศึกษา โดยจัดให้ตลาดนัดลาดพร้าว 101 เป็นตลาดนัดในเมือง และตลาดนัดหัวตะเข้เป็นตลาดนัดชานเมือง การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่จะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของตลาดนัด ได้แก่ ลักษณะการกระจายตัวของประชากรที่อยู่รอบตลาดนัด การจัดผังบริเวณ ประเภทร้านค้า การเข้าถึงของตลาดนัด และการจัดการภายในตลาดนัด

ผลการศึกษา พบว่า ตลาดนัดจะเกิดขึ้นในลักษณะบริเวณที่มีความหนาแน่นสูงและค่อยๆลดลง เป็นความหนาแน่นต่ำเมื่อมีระยะทางออกจากตลาดนัดเพิ่มขึ้น และที่ตั้งของตลาดนัดจะตั้งอยู่ในบริเวณตลาดถาวร (คือบริเวณตลาดสด และอาคารพาณิชย์) การจัดวางร้านค้าเป็นลักษณะแถวเดี่ยวบ้างคู่บ้างและตั้งเป็น

หลายแนว การได้มาซึ่งที่ตั้งร้านค้าโดยมากจะได้จากการจับฉลาก ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ชายจะมีความพอใจในที่ตั้ง ตลาดนัดและที่ตั้งร้านค้าของตน สินค้าที่วางจำหน่ายจะแบ่งออกเป็นประเภทอาหาร เครื่องแต่งกาย และเบ็ดเตล็ด ซึ่งจะวางสินค้าอยู่บน “ เตียง ” นอกจากนี้ตลาดนัดยังมีความต่อเนื่องกับถนนใหญ่และถนนซอย มีคิวรถรับจ้างทั้งประเภทจักรยานยนต์ รถสองแถว และรถสี่ล้อเล็ก และมีสถานที่จอดยานพาหนะของผู้ชายและผู้มาซื้อแยกเป็นสัดส่วนชัดเจน เวลาเปิด-ปิดจำหน่ายสินค้าคือเวลา 8.00-18.00 น. ผู้ชายสินค้าต้องเสียค่าเช่าพื้นที่ในการตั้งร้านค้าทั้งรายวันและรายเดือน ในด้านของพฤติกรรมของผู้ชาย พบว่า ลักษณะการเดินทางของผู้ชายจะมีการใช้เวลาในการเดินทางแปรผันกับระยะทางจากที่พักอาศัย รูปแบบการเดินทางของผู้ชายจะเป็นการเดินทางตามผู้จัดตลาดนัด และกลุ่มเดินทางของตนเอง และสังเกตได้ว่าผู้ชายส่วนมากจะเห็นว่าตนเองจอดยานพาหนะในที่ที่เหมาะสมแล้ว มีความพอใจในจำนวนเตียงวางสินค้าของตนที่มีอยู่ และมักมีการเปลี่ยนแปลงสินค้าตามฤดูกาล (แฟชั่น) ซึ่งผู้ชายจะรับสินค้าจากแหล่งขายส่ง และโดยมากผู้ชายจะมีลูกค้าประจำ การหยุดจำหน่ายสินค้าของผู้ชายจะเป็นการหยุดเพื่อพักผ่อนและเพื่อไปซื้อสินค้ามาจำหน่าย ส่วนด้านทัศนคติของผู้ชาย พบว่า สาเหตุในการมาจำหน่ายสินค้าของผู้ชายนั้น โดยส่วนมากมาจากการชักชวนของเพื่อนและการสืบทอดจากบิดามารดา และผู้ชายมีความเห็นว่าผู้ซื้อจะมาซื้อสินค้าที่ตลาดนัด เพราะตลาดนัดมีสินค้าจำนวนมากและราคาถูก ส่วนความเห็นในการเปลี่ยนแปลงอาชีพในอนาคตของผู้ชายส่วนใหญ่ จะไม่คิดที่จะเปลี่ยนแปลงอาชีพของตนเอง

จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ตลาดนัดลาดพร้าว 101 และตลาดนัดหัวตะเข้ โดยส่วนใหญ่แล้วไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ทั้งทางด้านลักษณะทางกายภาพของตลาดนัด พฤติกรรมของผู้ชายและทัศนคติของผู้ชาย และยังคงกล่าวได้ว่า ตลาดนัดทั้ง 2 แห่งเป็นตัวช่วยเสริมความสมบูรณ์ให้กับย่านบริการเดิมของพื้นที่นั้นๆให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และควรมีการส่งเสริมให้เกิดตลาดนัด เพื่อเป็นการบริการขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่ที่การบริการไม่ถึงหรือไม่เพียงพอ เพื่อว่าในอนาคตตลาดนัดจะมีการพัฒนาเป็นตลาดถาวรในที่สุด